

Srdan KOVAČEVIĆ

SRDAN KOVAČEVIĆ

Retrospektiva/Retrospective

Rođen 4. juna 1933.godine u Dolovima, Danilovgrad

1955	završava Umjetničku školu u Herceg Novom
1960	završava Akademiju primjenjenih umjetnosti u Beogradu
1961 - 1968	radi kao profesor i posljednji direktor Umjetničke škole u Herceg Novom
1968 - 1981	radi kao kustos u Muzejima i galerijama u Titogradu

Samostalne izložbe/Solo exhibitions

1957	Titograd, Dom JNA
1967	Titograd, Umjetnički paviljon
1974	Nikšić, Centar za kulturu
1993	Podgorica, Umjetnički paviljon i Galerija Centar, Retrospektiva Srdan Kovačević Cetinje, Plavi dvorac, Retrospektiva Srdan Kovačević Bar, Kulturni centar, Retrospektiva Srdan Kovačević

Kolektivne izložbe/Group exhibitions

1962	Titograd, Kotor, Tradicionalna izložba ULUCG-a
1963	Beograd, Titograd, Tradicionalna izložba ULUCG-a
1964	Titograd, Tradicionalna izložba ULUCG-a Herceg Novi, izložba grupe hercegnovskih umjetnika posvećena Danu oslobođenja Herceg Novog
1965	Herceg Novi, Budva, izložba ULUCG-a
1966	Beograd, Nikšić, Titograd, Tradicionalna izložba ULUCG-a
1967	Ljubljana, izložba ULUCG-a Titograd, Tradicionalna izložba ULUCG-a
1968	Varšava, Bijenale u metalu Kluž, izložbe crnogorskih umjetnika Herceg Novi, Hercegnovski likovni salon
1969	Herceg Novi, Hercegnovski likovni salon
1970	Zagreb, Jugoslovenska savezna izložba, posvećena VII kongresu SULUJ-a Beograd, Muzej savremene umjetnosti, Savremena crnogorska umjetnost
1972	Beograd, Rim, Bari, Pariz, London, Savremena crnogorska posleratna likovna umjetnost
1973	Titograd, Tradicionalna izložba ULUCG-a Cetinje, Sedma izložba likovnog salona "13 novembar" Haselt, arlroa, Turne, Savremena crnogorska umjetnost
1974	Cetinje, Poklon izložba, umjetnici Jugoslavije Njegošu Titograd, Tradicionalna izložba ULUCG-a
1975	Tuzla, III izložba jugoslovenskog portreta Titograd, Tradicionalna izložba ULUCG-a Budva, eksponat Moderne galerije, Titograd
1976	Priština, Skoplje, Savremena crnogorska likovna umjetnost, Nedelja crnogorske kulture Cetinje, X jubilara izložba likovnog salona "13 novembar" Beograd, Dom JNA, NOB u djelima likovnih umjetnika Jugoslavije Beograd, eksponat Moderne galerije Titograd, izložba ULUCG-a posvećena tridesetogodišnjici osnivanja
1977	Cetinje, XI izložba likovnog salona "13 novembar" Moskva, Minsk, izložba djela crnogorskih umjetnika Titograd, Tradicionalna izložba ULUCG-a Herceg Novi, X hercegnovski Zimski salon

- 1978 Engleska, Herceg Novi,
Cetinje, XII izložba likovnog salona "13 novembar"
Titograd, Tradicionalna izložba ULUCG-a
Titograd, Moderna galerija, Likovni umjetnici Titograda
- 1979 Doboij, Sedamnaestoaprilski likovni salon, deveta izložba
Titograd, Tradicionalna izložba ULUCG-a
- 1980 Titograd, Tradicionalna izložba ULUCG-a
Cetinje, izložba likovnog salona "13 novembar"
Štuttgart, Diseldorf, Majnham, izložba ULUCG-a
Oslo, izložba ULUCG-a
- 1981 Titograd, Tradicionalna izložba ULUCG-a
- 1983 Murska Sobota, 6. jugoslovenski Bienale male plastike

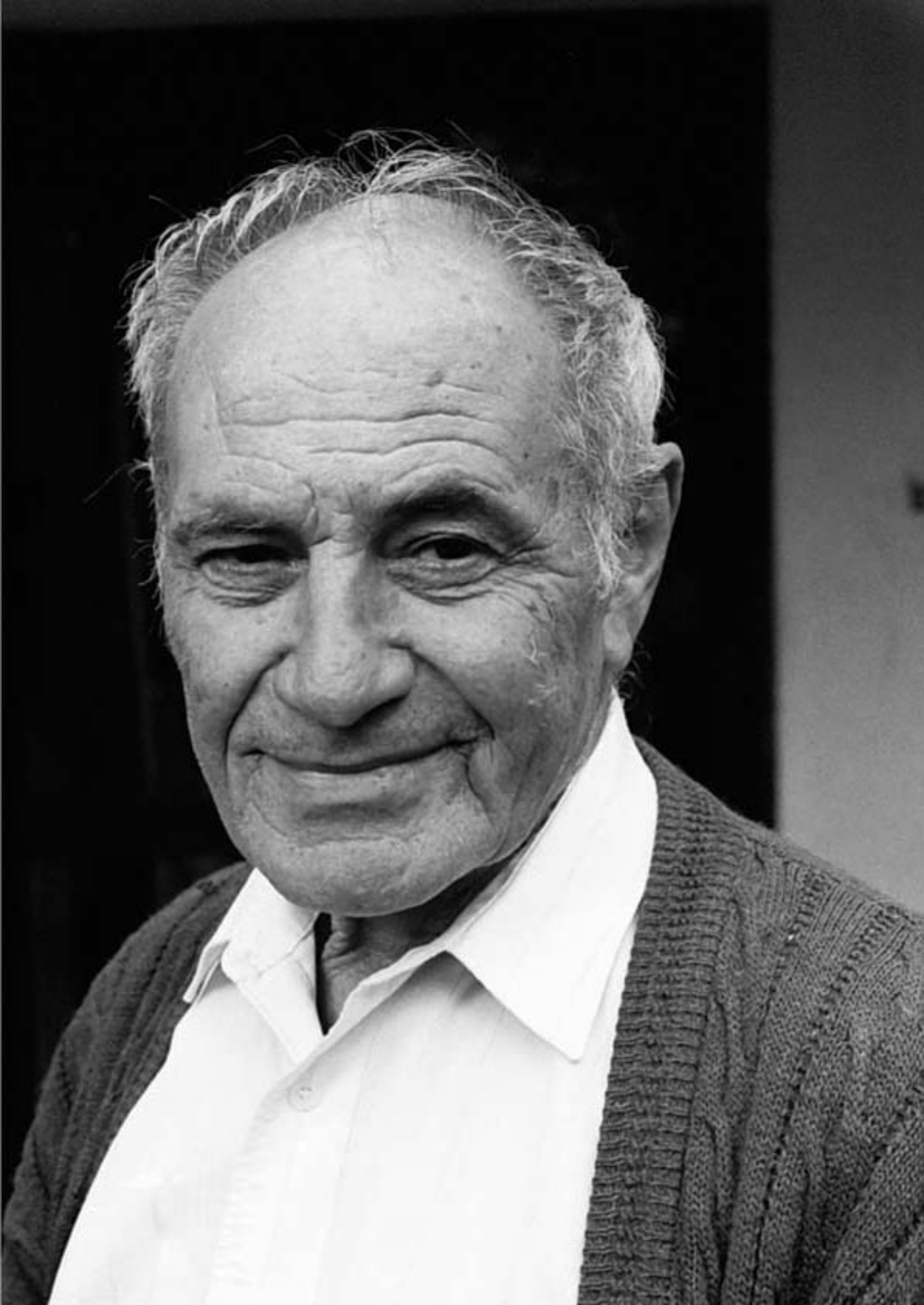
Nagrade

- 1968 Srebrna plaketa I diploma međunarodnog Bienala u metalu, Varšava
- 1969 Nagrada II hercegnovskog Zimskog salona, Herceg Novi
- 1973 Nagrada "9. decembar", Dan oslobođenja Danilovgrada
- 1976 Pismeno priznanje žirija X jubilarnog likovnog salona "13 novembar", Cetinje
- 1995 Nagrada "13.jul" dan ustanka, Podgorica

Popis radova/Index

1. Kaluđerica; 1964.god.; 123x53x20cm; željezo
2. Negativ; 1977.god.; 167x32x17cm; drvo
3. Ratnik; 1985.god.; 90x69x33cm; drvo
4. Leda; 1998.god.; 109x36x14cm; drvo
5. Na balkonu; 1971.god.; 42x42x10cm; bronza
6. Vjenčanje; 1979.god.; 136x32x14cm; drvo
7. Karijatida; 1967.god.; 200x34x30cm; drvo
8. Moj otac; 1964.god.; 51x20x23cm; gips
9. Portret S.K.; 1962.god.; 53x15x26cm; drvo
10. Bik; 1993.god.; 110x12x217cm; željezo
11. Bogomolja; 1999.god.; 44x80x16cm; željezo
12. Trag rata; 1968.god.; 35x96x68cm; drvo
13. Devojka sa konjskim repom; 1963.god.; 53x13x30cm; bronza
14. Devojka sa konjskim repom; 1988.god.; 45x20x21cm; drvo
15. Devojka sa mandolinom; 1962.god.; 85x90x4cm; kamen
16. Devojka sa harfom; 2000.god.; 180x90x9cm; drvo
17. Čena sa ogrtačem; 1980.god.; 200x56x15cm; drvo
18. Portret K.B.; 2000.god.; 130x26x8cm, drvo
19. Zaljubljeni par; 1989.god.; 172x43x3cm, drvo
20. Pozitiv I; 1980.god.; 100x74x2cm; drvo
21. Negativ I; 1980.god; 100x74x2cm; bronza
22. Pozitiv II; 1992.god.; 97x56x2cm; drvo
23. Negativ II; 1992.god.; 97x56x2cm; bronza
24. Tačno vrijeme; 1990.god.; 147x36x32cm; drvo
25. Steznik; 1987.god.; 188x38x3cm; drvo
26. Pleće; 1970.god.; 38x44x13cm, kost
27. Ikarka; 1983.god.; 142x26x13cm; drvo

Srdan KOVAČEVIĆ
RETROSPEKTIVA/RETROSPECTIVE

Negativ; 1977.god.; 167x32x17cm; drvo

TRAJANJE NA VRIJEDNOSTIMA TRADICIJE

Srdana Kovačevića znam još iz Umjetničke škole u Herceg Novom. Poslije završene Akademije primijenjenih umjetnosti u Beogradu, jedno vrijeme je u njoj bio profesor. Tada sam, pa i nadalje, pratio njegov rad. Moram priznati da mi je imponovala vještina kojom je vladao materijalima koje je koristio. Znao je da im se prilagodi, da im nametne odgovarajuću vizuelnu zamisao, osim toga, pokazivao je osjetljivost za njihovu primjenu datoj ideji ali i umješnost da istakne primarne vrijednosti kamena, mermera, drveta, rjeđe bronzе i metala, čime se sve bavio.

On je slijedio one estetičke principe koji su u Umjetničkoj školi ustanovljeni i njegovani tokom njenog trajanja. Njima je ostao privržen i kasnije, na Akademiji i nakon nje. Odlikovala ih je ljepota forme i oblika kao jedna od važnih konstanti. Uvidio sam da je Kovačević tom uvjerenju ostao vjeran. Na njemu počiva shvatanje skulpture koju je prihvatio, šta više, bio je i ostao tipičan predstavnik te, uistinu prepoznatljive, odrednice prisutne u jednom dijelu naše novije umjetnosti. Kovačević je toga bio svjestan, to je stalno imao na umu. U to nas uvjeravaju brojna djela koja je, u rasponu od gotovo pet decenija, koliko traje na umjetničkoj sceni, ostvario.

Izvjesna realnost skulpture Srdana Kovačevića nikad nije došla u pitanje. To je ostalo trajno obilježje njegovih radova. Ono je zasnovano na jednom vidu stilizacije koji je od početka ustanovio, strpljivo osmišljavao i sa uvjerenjem gradio sopstvenim rukopisom.

Tematski sadržaj njegovih radova čine, mahom figuralne predstave, (reljefne ili trodimenzionalne) nešto manje ptice još manje neki drugi motiv.

Kovačević skulpturu svodi na jednostavne naznake koje ukazuju na odnegovanu materijalizaciju likovne ideje. Prati ih tačna proporcija, sigurno vladanje elementima kompozicije, sklonost ka

PERSISTENCE ON THE VALUES OF TRADITION

My relationship with Srdan Kovacevic spans from Herceg-Novi Art School. After graduation from the Academy of Applied Arts in Belgrade, Srdan has taught in Herceg Novi. I have followed his artistic endeavor ever since. I must admit that his extraordinary skill in handling the material has always impressed me. He knew how to accommodate the material, to impose his artistic imagination on it; besides, he sensitively applied material accordingly to the particular idea, and knew how to emphasize uniqueness of the stone, marble, wood, and seldom bronze and metal.

He stayed true to the esthetic principles established by and cherished in Art School, all through his studies, and later. Mainly the beauty of the form and shape characterizes them. Kovacevic has stayed loyal to these values. His understanding of sculpture is based on this principle, and he remained a typical representative of this truly recognizable tendency of our recent art scene. Kovacevic was aware of this fact and kept it on his mind. It is apparent in his artistic opus, spanning over five decades.

Certain realism of Srdan Kovacevic's sculpture has never been in question. It remained a permanent quality of his work, and is based on a particular type of stylization, which he established early in his career, painstakingly developed and confidently built with his own style.

Thematic content of his work is figure (relief or free-standing), less often birds or other motifs.

Kovacevic condenses his sculptures into simplified symbols of nurtured materialization of artistic idea. It is followed by exact proportion, confident use of the compositional elements, and establishing balanced plans. Also, he expresses the ability to employ mass, and proneness to simple and affable appearance of the experienced reality. He cherishes the principle of sculpting through a widely

uspostavljanju iznijansiranih planova. Isto tako, ispoljava smisao za raspored masa, za pojednostavljen i dopadljiv izgled doživljajne stvarnosti. On njeguje princip oblikovanja kroz široko zasnovanu formu koja je protkana ravnotežom među površinama, potom, ritmovima skladnih, ravnomjernih, nekad tek naglašenih obrisa pa i linija koje razdvajaju i zatvaraju površine, određuju i definišu vajanu ravan. Oblici se pretapaju u blago svedene suprotnosti koje prožimaju osjetljive vibracije svjetlosti i sjenke. Njegov jezički obrazac je u suštini jednostavan, baziran je na uopštenim svojstvima fino modelovanih, tek pokrenutih, smišljeno ukomponovanih i usaglašenih masa.

Srdan Kovačević drži do izvjesne discipline koja se tiče postupka izvođenja. Njegovi se radovi odlikuju dorađenošću, u njima ništa nije prepušteno slučaju, sve je dovedeno do perfekcije. On poštuje vještinu zanata, katkad se upušta u rješavanje složenih anatomskih sadržaja koje skoro uvijek prati pokret, diskretan, ne odveć naglašen. Ostvaren je istančanom osjetljivošću za sintezu oblika blisku jednom pojmu klasične umjetnosti i misli grčkog svijeta u kojoj je čovjek mjerilo svih vrijednosti.

Njegove figure, bazirane više-manje na narativnom recidivu, odaju utisak izvjesne zagledanosti u sebe, neke kontemplativne okrenutosti sopstvenom doživljaju. One prikrivaju unutrašnji život, stanje potisnute svijesti uzdignute do prefinjene lirske osjetljivosti. Jednom riječju, pretvaraju se u poetski opredmećen svijet punog duhovnog doživljaja.

Djelo Srdana Kovačevića nijesu odveć doticale promjene poput novijih pravaca koji su namah dolazili i nestajali. Ostao je vjeran svojoj prirodi, poetici koju je vlastitim trudom iznjedrio i, prenio u prepoznatljiv stilski govor. Njegov opus je utkan u kontinuitet domaće tradicije dok je stilskim i vrijednosnim postignućem ukorijenjen u nezaobilazne tokove naše novije umjetničke prakse.

based form entwined with the harmony of surfaces, rhythms of shapely, poised and occasionally emphasized outlines, even lines that separate or close the form, define and specify the sculpted plane. Shapes gently transform into slightly simplified antagonisms that are tangled in sensitive vibrations of light and shade.

His linguistic matrix is simple in its core, based on general values of finely modeled, just started and thoughtfully composed and coordinated forms.

Srdan Kovacevic cares about the discipline in the process of execution. The finish defines his works, they are never left to accident, and everything is done to perfection. He respects the craft of his trade, sometimes deals with definition of complicated anatomical content, almost always followed by discrete movement, and not overly accentuated. This is achieved by refined feeling for the combination of forms, close to the idea of classic art and thought of the Greek world in which the man is the measure of all standards.

His figures, based on more or less narrative recidivism, leave the expression of certain introversion, contemplative focus on inner reflection.

They conceal intimate life, condition of repressed perception elevated to delicate lyric sensitivity. In a word, they transform into poetically realized word of full spiritual experience.

Work of Srdan Kovacevic is not overly touched by the changes carried out by new artistic tendencies that went as quickly as they came. He stayed true to his nature, poetics that he brought out himself and transformed into recognizable stylistic language. His opus is built into the continuation of domestic tradition while at the same time its stylistic and worthy achievements fund the inevitable current of our new artistic practice.

Vjenčanje; 1979.god.; 136x32x14cm; drvo

Bogomolja; 1999. god.; 44x80x16cm; željezo

Moj otac; 1964.god.; 51x20x23cm; gips

"Međutim, meni se čini da je put koji je Kovačević izabrao kudikamo pravilniji, stabilniji a time sigurniji. To je put, na prvom mjestu, najprije savlađivanja materije, zatime čisto likovnog zanata, pa tek onda traženja novog u tome. Ako pogledamo izložene eksponate odmah ćemo uočiti da je on sve to dosljedno godinama sprovodio, a sprovodi i danas. Ako je za usporedbu, onda je to najbolje početi radom "Moj otac", kojega Kovačević rešava jednom širokom tehnikom, nabacivanja širokih ploha, koje sve zajedno dovodi i do jedne psihološke potpunosti, koja će u kasnijim njegovim radovima postepeno iščezava ("Portret I" i "Portret III"), ustupajući mjesto jednoj želji za pojednostavljenjem linija ("Makedonka"), tražeći više stilizovana rješenja nego prenoseći stvarnost, podređujući sve to samom materijalu, koji je kod ovog mladog vajara začuđujuće raznovrstan.

Ako radi u drvetu, onda on to tretira podređivanjem samoj formi, ako u kamenu onda kod njega ovladava čista linija, koja skoro djeluje kao najčistiji crtež, ako je to metal onda tu dolazi do dubljeg izražavanja tih linija".

Aleksandar Prijic

"On najradije, i najuspjenije, obrađuje kamen. S najvie ljubavi u njemu vaja ptice i to u onom krutom, izuzetno tektonom za obradu no i izvanredno efektnom crvenom kamenu iz Kamenara. Upravo je virtuosno isklesana složena silueta "Goluba". U tom kamenu on radi i reljefe: "Đevojka s mandolinom" i "Kamenica", koji se odlikuju sa vie planova te time i pitoresknom ubjedljivošću. Klasična fundamentalnost na kojoj Kovačević savladava zanat uočljiva je i na portretima naročito onom "Moj otac" - smirenom, irokog, sigurnog poteza. Težnja ka stabilizaciji, uočljiva u svim njegovim radovima, različito se ispoljava, zavisno i od materijala. Skulptura "Makedonka" u bijelom kamenu je folklorno intonirana i uspjeno su iznijansirani odnosi masa...

Osnovna karakteristika Kovačevićevog pristupa materijalu je mir i sigurnost..."

Olga Perović

However, it seems to me, that the way that Kovacevic chose is by far more correct, more stable, and subsequently - more certain. Initially, this is the way of handling the material, followed by purely artistic work and finally reaching for the new. If we look at the exhibit displays we will notice that he has consistently carried out this for years, and does so even today. For the sake of comparison it is best to start with the work named "My father", which Kovacevic realizes in wide gesture, creating broad surfaces, that lead to certain psychological completeness. This psychological entirety will gradually disappear in his later work ("Portrait I" and "Portrait III") subsiding to stylistic solutions rather than transporting the reality, subordinating all that to very material, which is amazingly varied in case of this young sculptor.

If he works in wood, then he treats it with subordination to the very form, if he works in stone then clear line prevails, appearing almost as the finest drawing, if it is metal - then lines are expressed in its deepest".

Aleksandar Prijic

"He prefers and most successfully works in stone. With great love he sculpts birds in the exceptionally hard for modeling, but extraordinary effective red stone from Kamenari. The complex silhouette "The Pigeon" is just virtuously sculptured. In that stone he also works the reliefs: "The girl with the mandolin" and "Kamenica", which are characterized by more plans and are picturesque and compelling. Classical foundation on which Kovacevic triumphs the craft is obvious in the portraits, especially in "My father" - calm, with wide, confident line. His quest for steadiness, visible in all of his works, variously appears, also depending on material. The sculpture "Macedonian girl" in white stone has a folk tone, and relations of masses are successfully balanced.

The basic characteristic of Kovacevic's access to material is tranquility and well-being..."

Olga Perovic

Kaluđerica; 1964. god.; 123x53x20cm; željezo

Negativ I; 1980.god; 100x74x2cm; bronz

Skulptura Srdana Kovačevića je postupno i postepeno rasla, oslanjajući se na klasične i tradicionalne vrijednosti. Taj proces je vidljiv, a umjetnik je u tu postupnost ugradio vlastito, suptilno osjećanje forme, volumena i površine.

Tematski, skoro isključivo, opredijeljen za ljudsku - žensku figuru, on je uspio da realizuje njena suštinska stanja, pokret i suzdržani volumen. On je to ostvarivao u različitim materijalima i uspio da ga materijal ne povede i utiče na rezultate realizacije, već je preko kamena, drveta i metala jasno definisao vlastitu skulptursku misao i stav.

Evidentno je da su mu kamen i drvo pružali veće mogućnosti za ovakav način realizacije i da radovi izvedeni u tim materijalima dosežu do optimalnih granica njegovog izvođačkog likovnog postupka. Dok u drvetu snažnije dolazi do izražaja lirsko, organsko spajanje oblika sa plemenitim metalom, kada iz drveta, logično izade harmonična forma figure, u kamenu on pokazuje tematsku virtuoznost osjećanja materije, vrednovanja površine, spoj linearnog u formalnom i lirskog u sadržajnom smislu. Na ostvarenjima u drvetu očuvano je i prisutno organsko jezgro forme, a kod kamena pojavljuju se, znatnije, elementi sinteze i stilizacije koji nam naslućuju postojanje arhitektonskog, da ne kažemo geometrijskog jezgra. Kovačević diskretno dotiče površinu volumena i na nju postavlja ornamentalne karakteristike i sadržaje koji skulptorskoj temi dodaju folklorni, ambijentalni i drugi smisao. Ti elementi na sagrađenoj formi i oblicima, mekog modelovanja, upozoravaju na realitet jasnog tematskog opredeljenja.

Ljupkost oblika, njihova čednost i jasnoća proizilaze iz uproćene unutrašnje senzualnosti. Ta čednost potencira jo jednu kategoriju ove skulpture jer nam iz njenih odnosa izranja atmosfera vedrog intimizma. Većina Kovačevićevih skulptura nosi karakteristike mekanog obrađivanja površine. On površini pridaje poseban značaj, dok volumenu, formi i pokretu mase pristupa samo u kategoriji vrednovanja plohe. Veliki broj njegovih radova u drvetu ima obrađenu samo "prednju" plohu jer mu njegovo organsko osjećanje oblika nalaže da iz te mase izvuče onaj sadržaj koji mu omogućava da se iskreno i najpotpunije iskaže. To ne umanjuje značaj volumena, već potencira njegovo asocijativno prisustvo. Povremeno Kovačević izlazi iz klasične skulptorske mase i nastoji da joj pored tematskog sadržaja ugradi pokret kao nov element. On je vidljiv i prisutan ali ne toliko naglašen da bi izašao iz njegovog opšteg shvatanja koji on bazira na harmoničnoj ravnoteži i mirnom rasporedu formi i oblika.

Jednostavnost, jasnoća, mir i opravdanost ugrađene teme karakterišu ovu skulpturu suzdržanog lirskog osjećanja.

Milan Marović
Jovanka Vujačić

Sculpture of Srdan Kovacevic grew progressively, leaning on classical and traditional values. This process is visible and artist has built into this steadiness his own subtle feeling for form, volume and plane.

Thematically and almost exclusively he was oriented toward the human (female) figure, and he accomplished its fundamental form, movement and restrained volume. He handled it in various materials and withstood the influence of the material and its restraints; through the stone, wood and metal he clearly defined his own sculptural attitude and idea.

It is evident that stone and wood offered the more for this type of realization, and works executed in these materials reach highest limits of Kovacevic's artistic performance. While wood accentuates lyric, organic fusion of shape and precious metal, where it brings out harmonic form of the figure, stone states thematic virtuosity for his sense of the substance, value of the plane, fusion of linear in formal and lyrical in content.

In the works in wood the organic core of the form is clearly preserved and present, while in the stone the elements of synthesis and stylization appear and reveal the presence of architectural, even geometric core. Kovacevic discreetly touches the surface of the volume and places ornamental characteristics and qualities that add folk, ambient and other elements to the sculptural theme. These elements on softly modeled form and shapes imply reality of clear thematic direction.

Grace of the form, its innocence and purity come out of the simplified inner sensuality. This virtue emphasizes yet another side of this sculpture, its balance brings out the atmosphere of joyful intimacy.

Majority of Kovacevic's sculptures bears characteristics of soft modeling of the exterior. He gives the special meaning to the surface, while he considers volume, form and movement of the mass only as another category of the plane. Great number of his works in wood has only the front side modeled, because his organic feeling of form ordered him to extract the essence that enables him sincere and absolute expression. This doesn't jeopardize the importance of volume, but emphasizes its implied presence.

Kovacevic often comes out of classical sculptural mass and tends to introduce the movement as a new element of the thematic content. The motion is present and visible but not too accentuated to overcome sculptor's overall sense based on harmonic balance and quiet display of form and shape.

Simplicity, clarity, serenity and validity of the resolved theme characterize this sculpture of subtle lyric emotion.

Milan Marovic
Jovanka Vujacic

Pozitiv II; 1992.god.; 97x56x2cm; drvo

Izdavač

Published by

Galerija Josip Bepo Benković
Marka Vojnovića 4, 85340 Herceg Novi
Telefon: + 381 88 324 051
El. Pošta: galerijahn@cg.yu
www.rastko.org.yu/rastko-bo/muzej/gal.html

Za izdavača

Publisher

Djorđe Ćapin

Postavka

Instalation

Bogdan Musović

Prevod na engleski

Translation into English

Natalija Mijatović Kovačević

Fotografija

Photo by

Vojo Radonjić

Dizajn

Design by

Blažo Kovačević

Prepress

Radoslav Tomović - Tom

Štampa

Printed by

Grafika Jovšić Beograd

Tiraž

Circulation

300

Štampanje kataloga pomoglo
This catalogue was supported by
Ministarstvo kulture Republike Crne Gore

